CZĘŚC XI. № 46. ROK 6. (1835.)

TYGODNIK PETERSBURSKI.

Wychodzi we Wtorki i Piątki. Prenumerata przyjmuje się pod adresem: do Wydawcy Tygodnika w Petersburgu, do Expedycyi Gazet Petersburskiego Pocztamtu, lub do xięgarni Smirdina; w Warszawie, w drukarni Zawadzkiego i Węckiego i w Biurze informacyjném: w Wilnie, w xięgarni Zawadzkiego; nadto we wszystkich Pocztowych w kraju urzędach.

GAZETA URZĘDOWA KRÓLESTWA POLSKIEGO.

Cena *Roczna:* w Rossyi, s pocztą, a w stolicy, z noszeniem do mieszkań, 50 r. as. *Półroczna,* 25 r. as. Bez poczty, dla odbierających w xięgarni Smirdina: *Roczna,* 45 rub. as. *Półroczna,* 25 r. as. Dla Królestwa Polskiego: *Roczna*, 55 rub. ass. *Półroczna,* 28 rub. ass.

Piątek, $\frac{14}{26}$ Czerwca.

Od 2 przyszłego Lipca zacznie się prenumerata na wtóre półrocze Tygodnika; życzące osoby proszone są o wczesne zgłoszenie się.

Wiadomości krajowe.

CESARSTWO ROSSYJSKIE.

Peterburg $\frac{13}{25}$ *Czerwca.*

Przez roskazy dzienne CESARSKIE, z dnia 8 b. m. J. K. W. Xiążę Fryderyk Niderlandzki mianowany Szefem Rostowskiego pułku grenadyerów, który odtąd ma się nazywać *pułkiem grenadyerów J. K. W. Xięcia Fryderyka Niderlandzkiego.* — 9 b. m. Liczący się w wojsku Pułkownik *Makarow 1,* mianowany Wojskowo-powiatowym Naczelnikiem 3 okręgu Witebskiej gubernii, na miejsce Pułkownika Paszkowskiego.

Reskrypt CESARSKI *do Najprzew. Metropolity Nowgorodzkiego i St:-Petersburskiego Serafina, z dnia 30 Maja b. r.*

«Długoletnia służba wasza, w godności przodkującego Członka Najśw. Synodu, zawsze oznaczana była gorliwą pieczołowitością o dobro Prawowiernej Cerkwi i najżywszem do Tronu przywiązaniem. Te cnoty pozyskały wam szczególny szacunek w Bogu zeszłego CESARZA ALEXANDRA Błogosławionego i zupełną wdzięczność MOJĘ. Pragnąc dać nowy dowód tych ku zasługom waszym względów, uznaliśmy za słuszną policzyć was w poczet członków orderu Św. Apostołom równego xięcia Włodzimierza, 1 klassy Wielkiego krzyża, ustanowionego na pamiątkę Wielkiego Oświeciciela Rossyi nauką prawdziwej wiary, i jako oznakę pożytecznych dla Państwa czynów; znaki tego orderu przesyłamy wam przy niniejszém, wraz s serdecznem życzeniem, iżby Pasterz Niebieski, Pan nasz JEZUS CHRYSTUS umocnił i na przyszłość siły wasze ku nowym pracom na dobro ojczystego kościoła. Zostajemy CESARSKĄ łaską, NASZĄ stale wam przychylni.»

— Przez Reskrypta CESARSKIE mianowani Kawalerami orderu Św. Stanisława 1 klassy: 30 Maja, Dyrektor Instytutu korpusu dróg komunikacyj Jenerał-porucznik *Potier* i 4 b. m. Członek Zarządu CESARSKICH Wojennych stadnin, urzędnik 4 klassy *Bakajew.*

— Przez Ukaz CESARSKI do Kapituły orderów z d. 30 Maja, mianowany, w liczbie innych, kawalerem orderu Św. Stanisława 4 klassy, Kapitan korpusu Inżenierów Dróg Komunikacyj, *Januszewski.*

USTAWA O ŻYDACH.

ZATWIERDZONA PRZEZ N. CESARZA JMCI W DNIU 13 KWIETNIA B. R. *) *(patrz N. poprzedzający).*

ROZDZIAŁ I. *Postanowienia ogólne.* § 1. Żydzi, poddani Rossyjscy, podlegają ogólnym prawom we wszystkich razach, w których niniejsza Ustawa oddzielnych prawideł nie zawiera. — § 2. Żydzi, używając ogólnej opieki prawa, mają swobodę nietylko w osobistym ich bycie, lecz co do

*) Przez niniejszą Ustawę pojaśniają się, zmieniają lub całkowicie znoszą, rozmaite artykuły Układu Praw, w tem co się żydów tyczy. Dla skrócenia, opuszczamy tu liczne cytacye takowych artykułów, znajdujące się w oryginale Ustawy.

prawnego nabywania mienia, do zatrudnień rolniczych, i do prowadzenia handlu, przemysłu i rzemiósł, na zasadzie prawideł i z ograniczeniami, w téj Ustawie skreślonemi. Żydzi, którzy się odznaczą pożytecznemi wiadomościami i zajęciami, lub oddadzą Państwu ważne usługi, otrzymają odpowiednie nagrody. — § 3. Pozwala się żydom stałe mieszkanie: I) *w gubernijach:* 1) Grodzieńskiej, 2) Wileńskiej, 3) Wołyńskiej, 4) Podolskiej, 5) Mińskiej, 6) Ekaterynosławskiej. II) *w obwodach:* 7) Bessarabskim, 8) Białostockim. — § 4) Prócz gubernii wyżej wymienionych pozwala się żydom stałe mieszkanie, z ograniczeniami poniżej opisanemi: 1) w gubernii Kijowskiej, prócz samego miasta Kijowa, 2) w gubernii Chersońskiéj, prócz miasta Nikołajewa, 3) w gubernii Taurydzkiej, prócz miasta Sewastopola, 4 i 5) w gubernijach Mohylewskiej i Witebskiej, prócz wsi, 6 i 7) w gubernijach Czernihowskiej i Połtawskiej, prócz skarbowych i kozackich wsi, s których wysłanie żydów już zostało dokonane; 8) w gubernii Kurlandzkiej dozwala się mieć stały pobyt tym tylko żydom, którzy po dzień niniejszy są tam zapisani ze swemi rodzinami do spisów ludności, (skazek); przenoszenie się zaś tam żydów z innych gubernij, zostaje zabronione; 9 i 10) w gubernii Liflandskiej, w mieście Rydze i posadzie Schlok s takiemże ograniczeniem jak i w gubernii Kurlandzkiej. — § 5. W Zachodnich pogranicznych gubernijach, we wsiach i włościach położonych od granicy bliżej niż na 50 wiorst, wszelkie nowe osiadanie żydów zabrania się. — § 6. Gdy podług praw ogólnych żony przyjmują stan mężów, przeto i kobiety żydowskie, w zamężciu za chrześcianami, mają pobyt wraz ze swemi mężami. — § 7. Za obrębem miejsc, na stałe mieszkanie żydów wyżej wskazanych, pozwala się im tylko tymczasowy pobyt: 1) dla odebrania spadków, 2) dla poszukiwania praw własności w sądownictwach i urzędach, 3) dla interessów handlowych i dla licytacyj na podrady, dostarczenia i monopolia, (odkupy) mające się uskuteczniać w miejscach, gdzie stałe mieszkanie żydow jest pozwolone: (w tych trzech razach Zwierzchność Policyjna sama przez się może dawać pozwolenie pobytu żydom nie na dłużej, jak na 6 tygodni, dalszy zaś pobyt będzie zależał od pozwolenia Rządu Gubernijalnego, ze względu na ważne przyczyny. Lecz i Rząd Gubernijalny, bez wiedzy wyższej Zwierzchności, nie może dać odkładu dłuższego nad dwumiesięczny;) 4) dla wydoskonalenia się w naukach, kunsztach i rzemiosłach, na zasadzie III i VI Rodziału niniejszej Ustawy. — § 8. Przy transportach tak lądowych jako i wodnych, znajdowanie się żydów za obrębem miejsc, na stałe mieszkanie wskazanych, ogranicza się: 1) czasem trwania przewozu lub spławu, 2) odległością, nie dalszą nad pierwszą gubernię, s takowemi miejscami graniczącą.—§ 9. Wydalanie się żydów tak w obrębie linii zakreślonej na stałe ich mieszkanie, jak i to, które jest opisane w 8 §, następuje za zwykłemi pasportami, s kass powiatowych, z Rad lub Magistratów miejskich wydawanemi, z zastrzeżeniem, że pasporty te są ważne jedynie w miejscach na ich stały pobyt wskazanych, lub też s pojaśnieniem, stosownie do potrzeby, iż są wydane dla okazania przy lądowych lub wodnych transportach, ograniczających się linią najbliższej, od miejsc pobytu żydów, gubernii. — 10) Na wydalanie się za obręb stałego pobytu, wyjąwszy przypadki w 8 § przewidziane, powinni oni uzyskiwać, prócz zwyczajnych, *płakatnych*, nadto jeszcze i oddzielne od Naczelników gubernij pasporty. W czasie zaś znajdowania się za obrębem stałego mieszkania, żydzi mają nosić odzież, używaną w miejscach tymczasowego pobytu, bez żadnej różnicy od mieszkańców równego za niemi cywilnego stanu. —§ 11. Żydzi, którzy się wydalą z granicę bez prawnego pozwolenia, wyłączeni zostaną z liczby poddanych Rossyjskich i powrot do kraju będzie im wzbroniony.—§ 12. W obrębie ogólnej osiadłości żydów, równie jako i wszędzie gdzie stałe zamieszkanie jest im dozwolone, oni nietylko mogą przesiedlać się z jednego miejsca na drugie, na zasadzie ogólnych prawideł, lecz i nabywać wszelkiego rodzaju majątki nieruchome, wyjąwszy dobra z włościanami, których posiadanie bezwarunkowo żydom się zabrania. —§ 13. Jeżeliby na żyda przez sukcessyą spadł majątek z włościanami, będzie on obowiązany takowy majątek w przeciągu sześciu miesięcy wyprzedać, a gdy tego nie dopełni, sam Rząd takową przedaż na rzecz jego uskuteczni, przez publiczną licytacyą. Przed wyprzedażą majątek zostaje pod opieką i dochody zeń zbierane są na rzecz tego, komu spadek się należy.—§ 14. Majątek nieruchomy bez włościan, należący się w spadku żydom za obrębem tych miejsc, gdzie stały ich pobyt jest dozwolony, obowiązani są oni wyprzedać w tymże samym terminie, jaki zakreślony jest wyżej na wybycie majątków z włościanami. —§ 15. Zabrania się żydom trzymać u siebie Chrześcian do stałej posługi, lecz pozwala się najmować ich: a) do robot krótko trwających, jakie odbywają furmani, wioślarze i robotnicy na statkach wodnych, cieśle, mularze i t. p. b) do pomocy w uprawie roli, ogrodnictwie i uprawie ogrodów na ziemiach, będących własnością żydów, a nadewszystko w czasie pierwiastkowego tych ziem wyrabiania. c) do robot fabrycznych, wyjąwszy wszakże w gorzelniach, d) do obowiązków kommisantów i dozorców w interesach handlowych. e) do obowiązków umocowanych, pisarzy i posługaczy w zarządzie dzierżawy monopolij trunkowych. f) do obowiązków dozorców i pisarzy na stacyach pocztowych.

Uwaga. Osoby płci żeńskiej chrześciańskiej wiary, najmowane przez żydów do gotowania jedzenia i prania bielizny dla posługaczy chrześcian na żydowskich fabrykach, powinny mieszkać oddzielnie, nie w jednych z żydami domach. Bez zachowania tego warunku najem ich zabrania się.—§ 16. Każdy żyd powinien zachowywać pewne dziedziczne lub prawnie przyjęte familijne nazwisko, bez żadnej zmiany, dodając doń imię, dane mu przy urodzeniu. — § 17. Małżeństwa między żydami nie są wolne przed dojściem mężczyzny lat 18 a kobiety 16. Ci zaś którzy na przyszłość zawrą śluby przed dojściem tego wieku, tudzież rodzice lub starsi krewni, którzy ich ku temu pobudzą lub upoważnią, i osoby takowy ślub dające, ulegają karze więzienia (тюремнаго заключенія) od dwóch, do sześciu miesięcy, według uwagi sądu. — § 18. We wszystkich publicznych aktach i papierach, podawanych lub przysyłanych do sądownictw i urzędów, żydzi obowiązani są używać języka Rossyjskiego, lub tego, jaki, w miejscu ich pobytu, do przewodu interessów jest używany, nigdy zaś hebrajskiego. Toż samo prawidło ma być przez nich zachowywane i w utrzymywaniu, prawem ustanowionych xiąg handlowych. — § 19. Podpisy żydów na aktach, objaśnieniach i innych papierach, Rządowi lub

sądom składanych, w razie nieumienia innego pisma, mogą być hebrajskie, lecz obok s tłumaczeniem na ten język, w którym sam papier jest pisany i z należytém podpisu poświadczeniem. — § 20. Ponieważ gromady żydowskie zostają w wiedzy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, przeto wszelkie interesa, toczące się w Rządząc. Senacie tak w części sądowej, jako i administracyjnej, tyczące się gromad żydowskich wiejskich i miejskich, wyjąwszy sprawy kryminalne i processowe o prywatnej własności, w razie potrzeby komunikują się Ministrowi Spraw Wewnętrznych, na jego zaopinijowanie.—§ 21. Karaimowie, gdzie takowi się znajdują, prócz praw, niniejszą Ustawą żydom nadających się, używają nadto i tych, jakie są im użyczone przez oddzielne przywileje i postanowienia.—§ 22. Istnąca oddzielna Ustawa o rekrutszczyznie od żydów, i uzupełniające ją przepisy pozostają w swojej mocy. — § 23. Każdy żyd powinien być stosownie do prawa zapisanym do jednego z istnących w Państwie Stanów. W razie niewypełnienia tego przepisu, postąpiono z nim będzie jak z włóczęgą. *(tl. c. p.)*

— Podług Dziennika Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, w zeszłym Marcu b. r. Pomocnik Weterynarski w gubernii Podolskiej Michał *Sołohub* mianowany został Lekarzem Weterynarzem w tejże gubernii. — Urzędnik 9ej klassy *Nawiedowski* i Sekretarz Kollegialny *Szczerbina Doncow* mianowani Urzędnikami do szczególnych poleceń przy Kijowskim Cywilnym Gubernatorze. — Otrzymali uwolnienie od służby: Pskowski Weterynarz *Szusterus*, dla przejścia do obowiązku uczonego Kowala przy Akademii Medyczno-Chirurgicznej w Wilnie; Podolski Weterynarz *Nikołajew*, Prużański powiatowy Lekarz *Szreter*, i sprawujący obowiązek Pomocnika Inspektora w Wileńskiej Akademii Radzca Honorowy *Pietraszewski*.

— Na południowym brzegu Krymu liczy się teraz drzew oliwnych: starych, pozostałych po Grekach około 100, nowoposadzonych 9 tysięcy, a w szkołkach 5,500. Oliwy otrzymano w roku przeszłym 160 butelek, czyli około 8 wiader. — Cena jabłek zimowych, wywożonych s Krymu do gubernij Rossyjskich, była w r. przeszłym 80 do 110 r. za basztan, czyli woz od 25 pudów.

— *Korobowscy Biełopaszcy*. Znany jest w dziejach Rossyjskich czyn chłopa Jana Susanina, który wiedząc o ukrywaniu się w Kostromie nowowybranego Cara Michała Teodorowicza, głowy panującego dziś Domu Romanowych, dopytywany o to przez Polaków, nie wydał tajemnicy, i śmiercią ją własną zapieczętował. Wdzięczny Monarcha, w 1619 roku, osobnym przywilejem zięciowi Susanina Sobininowi nadał ziemię w Kostromskim powiecie, uwalniając jej właściciela i jego potomków nazawsze od wszelkich publicznych ciężarów. Wkrótce, drugim przywilejem grunt początkowo nadany odmieniony został na inny, zowiący się dotąd Korobowo. Cesarzowa Katarzyna II w r. 1767 wydała nowy przywilej potwierdzający dawne nadania, których moc trwa podziśdzień nienaruszona i włościanie wsi Korobowa są jedną licznie rozrodzoną familiją, swobodni od wszelkiego podatku, daniny, robocizny, i dla tego *biełopaszcami* zwani. Gubernator Kostromski świeżo zebrał o nich następujące, nader ciekawe, podania. W popisach ludności ukazują się *biełopaszcy* zapisani aż w 4 popisie 1783 r.

W r. 1613 był jeden męszczyzna Jan Sobinin.

W 6 lat, jak widać s przywileju, była zamężna córka Susanina, Antonida, z dwóma synami.

W 13 lat podług drugiego przywileju wdowa Antonidą z dwóma synami Danielem i Konstantym.

W lat 11 podług innego przywileju była taż wdowa z dwóma synami i już z wnukami.

W lat 48 zjawiają się głowy familij 1 syn Daniela i 2 synów Konstantego.

W lat 76 wojci wsi Korobowa podali ludność jej dusz męskich 73, żeńskich 72.

O tymże czasie (1767 r.) podług przywileju Cesarzowej Katarzyny było dusz męskich 76, żeńskich 77.

W lat 15 i 5 miesięcy, podług 4 rewizyi (popisu ludności) dusz męskich 71, żeńskich 75.

W lat 12 i 2 miesiące podług 5 popisu dusz męskich 71, żeńskich 78. — W lat 16 i 2 miesiące podług 6 popisu (we Wrześniu 1811 r.) dusz męskich 78; żeńskiej płci w tym popisie nie liczono.

W lat 5½ podług 7 popisu dusz męskich 90, żeńskich 105.

W lat 17¼ podług 8 popisu (1834 r.) dusz męskich 105, żeńskich 121.

Porównywając ostatnią liczbę s tą, jaka była w 1632 r., widziemy, że z dwóch męszczyzn, w ciągu 202 lat rozrodziło się 105. Licząc na ogół wypada że ród podwajał się przeszło 5 razy, co 37 lat. Lecz w tym rachunku należy pamiętać, że od 1767 do 1811 przyrost zaledwo wynagradzał straty, gdyż w tym czasie dusz męskich było 71 — 78, żeńskich 72 — 78.

Niewielu z męszczyzn jest bezżennych; żenią się oni najwięcej z obcemi dziewkami. S Korobowskich dziewcząt niewiele za mąż wychodzi, snać dla tego że cenią swój stan swobodny od podatków i że podług prawa które sami *biełopaszcy* sobie postanowili, przy oddzieleniu się od familii, mają równą z braćmi część gruntu, wracającą się do braci, przy wyjściu ich za mąż.

Własność w Korobowie polega na zwyczajowem prawie; s początku *biełopaszcy* nazwali grunt całemu ich rodowi nadany, dziedziczną i dziedziczno-podzielną własnością każdego. Stąd też poszło, że bogatsi, korzystając z biedy uboższych, ustalili prawo przedaży, zastawy, wymiany gruntów między sobą.

Mówią jednakże, iż niewolno jest przedawać ziemi z rodu Daniela do rodu Konstantego, i na wzajem.

Niektórzy z *biełopaszców* mieszkają w Moskwie, Woronežu i innych miastach, trudniąc się tam przemysłem, bez żadnej opłaty ani do cechów ani od fabryk. — W samym Korobowie przemysł jest bardzo lichy, robota małych rzeczy ze srebra i miedzi, krawiectwo, przędza lnu, toczenie wrzecion i t. p. — W ogóle *biełopaszcy* nie są zamożni, pomimo wyzwolenia zupełnego od podatków. W Korobowie 3 tylko ludzi umie czytać.

(Dz. Min. Spr. Wewn.)

— W tymże Dzienniku ogłoszona jest wiadomość o postępach jedwabnictwa w Kaukazkim obwodzie i gubernijach Astrachańskiej, Saratowskiej, Ukraińskiej i Podolskiej. Umieszczamy tu podania, tyczące się tych dwóch ostatnich. *W Kijowskiej gub.* wyrobiono w ogóle 4 pudy, 20 funtów jedwabiu. W téj liczbie u obywatela *Ostaszewskiego*, w pow.

*

Skwirskim 32 funty, a u obywatelki *Łopuchin* 29 funtów. Nowychdrze w u P. Ostaszewskiego zasadzono 1000, w ogóle zaś w gubernii do 3000.—*W Podolskiej gub.* wyrobiono jedwabiu w ogóle 8 pudów, 30 funt. Znaczniejsze ilości należą do Mohylewskich mieszkańców Floryana *Trubni* 4 pudy 20 f. i starozakonnego *Axelhorin* 1 pud 20 funt. Nowych drzew posadzono do 4000, s których sam Mohylewski mieszkaniec Leyba *Lewenson* zasadził 1000.

— Do Petersburga przyjechał 6 b. m., z Mohylewa tameczwy obywatel *Markianowicz*. Wyjechał 9 b. m. do różn. gub. Głównozarządzający wydz. dróg komunikacyj Jen.-adjut. hr. *Tol.*

OGŁOSZENIE.

1835 Maja 24 dnia. Kommisya Likwidacyjna gubernii Mińskiej po uczynionych już objawieniach, odebrawszy nowe uwiadomienia o osobach uczęstniczących w byłem buntowniczem powstaniu, których majątki konfiskacie uledz powinny, i sporządziwszy z tego niżej wyrażoną listę, na zasadzie NAYWYŻEJ utwierdzonych 28 Czerwca 1832 roku prawideł, dla Likwidacyi długów wymienionych osób, które to prawidła niejednokrotnie były już publikowane, niniejszym objawia, ażeby wszyscy dłużnicy i kredytorowie niżej wymienionych osób, równie też sądowe, policyjne i dalsze władze, w terminie powyższemi prawidłami zakreślonym, pierwsi z objawieniem pretensyi do byłych właścicieli i z odkryciem ich majątku, weszli do tutejszej Kommisyi, a drugie wypełniły to wszystko, co od nich właściwie zależy.

Buntownicy, którzy wyznali, że są rodem z Mińskiej gubernii.

Armatowicz Jan z Homnicy.
Bonkiewicz Maciej z Swieczyna.
Hawryłko Jakub z Sułkow.
Hawryluk Jan Wilejskiego powiatu z Kuteń.
Horodecki Wincencenty z Burtymowa.
Iwanowicz Jan z Krakowicz.
Kopczyński Jan Wilejskiego powiatu z Taludź.
Kuźmin Michał z Brodzicz.
Leszczyński Wincenty Wilejskiego powiatu z Łuki.
Miliszkiewicz Jan Mińskiego powiatu z Żelazowszczyzny.
Matuszewicz Symon Wilejskiego powiatu z Kurzeńca.
Nejman Bazyli z Festinicz.
Ołowczeńko Piotr z Bałaniewska.
Pawlucz Felix z Chodasowa.
Romanowski Leon z Herkowicz.
Supron Bazyli z Haiencz.
Stepanow Jakub z Waskiecz.
Tomaszewski Stefan z Bryzina.
Turowicz Korneli Mozyrskiego powiatu z Czuczewicz.
Filipowicz Antoni Borysowskiego powiatu z Niestanowicz.
Filipowicz Dominik z Żabowin.
Chlebowicz Jan z Hrabucza.
Cwil Teodor z Hryszkiewicz.
Czeremiońko Jan z Weławski.
Szarkiewicz Ignacy z Daniłowicz. } Wilejskiego powiatu.
Janiszewicz Maciej z Kawalew. }

(Dod. do Kur. Lit. z d. 1 Czerwca.)

KRÓLESTWO POLSKIE.

Warszawa 14 Czerwca.

W dalszych ciągnieniach 5 klassy 45 loteryi klassycznej znaczniejsze wygrane wyszły jak następuje.

Nra 7331, 18,689 i 54,660 po 10,000 złotych; Nra 2707, 23,678, 33,151 i 53,354 po 5000 złp. Nra 15,574, 17,573, 2590, 32,328, 45,848, 50,415, i 50,948, po 2500 zł. a Nra 4585, 42,422, 44,710, 56,933, 64,825, 65,592 i 65,894 po 2000 złotych.

No. 65,372 wygrał 20,000 zł., No. 29,587, 15,000, zł., No. 612, 3243 i 60,182 po 10,000 zł., No. 15,964, 63,835 i 65,075 po 5000 zł., No. 42,285, 43,361, 49,376, 52,820 i 63,219 po 2500 zł. a No. 17,120, 30,317, 39,363, 60,170, 60,585 i 60,927 po 2000 złotych polskich.

No. 18,378 wygrał 20,000 zł., No.9,337, 10,000 zł., No. 10,114, 13,111, 55,364 i 63,147 po 5,000 zł., No. 17,846, 22,128, 44,380 i 49,777 po 2,500 zł., a No. 6,448, 6575, 9800, 10847, 29213, 31,012, 47,024, 48,905 i 54,978 po 2,000 złotych.

No. 45,944 wygrał 10,000 zł., No. 56,962 5,000 zł., No. 16,954, 23,113 24,109, 26,753, 27,050, 30,583, 45,862, i 64,780 po 2,500 zł., a No. 15,798, 23,474, 23,478, 26,962, 28,077, 36,439, 39,112, 40,102, 46,414, 50,790 i 63,133 po 2,000 zł. polsk.

Główna wygrana 900,000 złp. padła na No. 21,498, zaś No. 54,054 wygrał 10,000 złp., No. 23,311, 41,748, 60,945 i 64,724, po 5000 złp. No. 38,562, 49,947, 60,898 i 63,462, po 2500 złp. a No. 9243, 9319, 29;619, 38,390, 39,435, 44,705, 46,503, 52,455, 58,297, 60,411 i 62,684, po 2000 złp.

Premium 25,000 zł. oznaczone w planie pod literą F, otrzymał No. 21,747, który też wygrał 200 złp. *(Dz. Pow.)*

Wiadomości zagraniczne.

Weimar 12 Czerwca. J. C. W. Wielki Xiążę Michał Rossyjski, wyjechał stąd zawczora do wod Marienbadzkich.

Wiedeń 9 Czewca. N. N. Cesarstwo Jmć przybyli tu dnia dzisiejszego s Schönbrunn, dla dania posłuchania deputacyi stanów Karyntyi i Karnioli, wysłanej w celu złożenia im powinszowań. W Sobotę, w takimże celu, spodziewaną jest deputacya wszystkich prowincyj włoskich.

— Lekarz zmarłego Cesarza Franciszka, baron Stift, otrzymał w darze od Cesarza Ferdynanda tabakierę ozdobioną jego portretem i bogato dyamentami sadzoną, w nagrodę długoletniej służby przy zmarłym Cesarzu i panującej rodzinie.

— Z roskazu Cesarskiego rospocząć się ma kopanie i oczyszczenie portu Malamocco, położonego przy jednej z wysp nadbrzeżnych, na południe Wenecyi. J. C. M. przeznaczył na ten cel summę 800,000 fr. Wielkie to przedsięwzięcie obiecuje niezliczone korzyści dla marynarki austryackiej równie jak i dla handlu i żeglugi w ogólności.

Przez Statek parowy.

Londyn 12 Czerwca. Rosprawy parlamentowe z dni ostatnich mało przedstawiają interesu. 5 b. m. obie izby odroczyły się były s powodu Zielonych Świątek. Wczora,

w izbie niższej, P. Whalley wniósł projekt zniesienia podatku od okien. Lecz projekt ten, zganiony przez kanclerza skarbu, odrzucony został większością 214 głosów przeciw 16. — Dzisia, lord adwokat Szkocyi wniósł bil mający na celu niektóre reformy w Szkocyi.

— Gazeta Dworska z d. 9 b. m. ogłasza urzędowie wyniesienie hrabi Gosford na godność parowskę, s tytułem barona Wortingham, tudzież mianowanie go na urząd jeneralnego kapitana i wielkorządcy posiadłości brytańskich w Ameryce północnej.

— Odkryto tu ostatniemi dniami znaczną liczbę fałszywych biletów prowincyonalnych, które, z zachowaniem wszelkich formalności, posłane były do Paryża i wypłacone bez najmniejszego podejrzenia przez tamecznych bankierów. — Fałsz wykrył się dopiéro przez odesłanie ich do Londynu, do domów handlowych, które jakoby je wydały. Dochodzą one już podziśdzień summy 10,000 f. st.

— P. de Moraes Sarmiento, minister portugalskiw Londynie, mianowany został baronem da Torre de Moncorvo.

— Gazeta Lizbońska z d. 27 z. m. ogłasza mianowanie jenerała Saldanha na ministrą wojny. Roschodzą się też pogłoski jakoby całe ministerstwo miało być zmienioném, i jakoby xiążęta Palmella i Terceiry znowu doń wejść mieli.

— Według raportu kommisyi której poruczony został rozbiór projektu wystawienia gmachu dla izb parlamentowych, sale posiedzeń urządzone w nim być mają na 420 lub 460 członków, i tyluż gości w galeryach. Nadto, znajdować się w nim ma 30 sal na konferencye kommisyj, mieszkanie i biora dla prezesa, mieszkanie dla pierwszego sekretarza, tudzież dwoje więzień.

Kommisya radzi izby dla otrzymania najlepszych planów ogłosić na nie konkurs, i ażeby plany te były w guście gotyckim lub s czasów Królowy Elżbiety. Plany te nadesłane być powinny do wydziału lasów przed 1 następującego Listopada. Umyślnie mianowani kommisarze wybiorą z nich 3 lub 5 najlepszych. Niepotrzeba nawet iżby plany połączone były ze szczegółowém wyrachowaniem; autor każdego z planów, które przez kommisarzy odznaczone zostaną, otrzyma w nagrodę 500 f. sterl.; najszczęśliwszy zaś, którego plan zostanie utwierdzony, otrzyma nadto 1000 f. sterl. w dodatku.

— Ostatnie gazety z Indyi Wschodnich zajmują się prawie wyłącznie interesami politycznemi z nad granic wschodnich, które zbliżają się ostatecznego rozwiązania. Rejent Kabulski, rozbiwszy na głowę pod Kandaharem pretendenta szah Schudszah, odebrał hołd od wszystkich lenników tej prowincyi. Niewiadomo atoli czyli rządów jej nie powierzy, pod własném najwyższém zwierchnictwem, bratu swojemu, który od 1829 zarządzał Kandaharem. Urządziwszy tym sposobem interesa swoje na południu, Rejent wrócił do Kabul, i stamtąd, na czele 25,000 afghańskiej jazdy wyruszył przeciw miastu Peshawer, oblężonemu od Nu Nihal Singha, wnuka Rundszid Singha, na czele znacznego wojska singhów. Afghani pobili jego wojsko, lecz śmierć samego Nu Nihal jeszcze się nie potwierdza. Rundszid Singh, dowiedziawszy się o krytycznem położeniu wojska swojego w Peshawer, zgromadził natychmiast wielką wojskową radę, na którą wezwano nawet kilku europejskich oficerów, ułożył plan działań wojennych, i roskazał wszystkie ruchome wojska skierować ku Attok, gdzie się przez rzekę Indus przeprawić miały. Siły przezeń wyprowadzone cenić można do 30,000 ludzi i 150 dział. Że jednakże utracił niedawno kilku najlepszych europejskich oficerów, a między innémi i francuskiego jenerała Allard, który wyćwiczył mu całą jazdę, dla tego skutek jego wyprawy może być wątpliwym. Skierowanie się regenta Kabulskiego ku północy, dało znowu czas do wytchnienia pobitemu przezeń Schudszahowi, który z ostatkami wojsk schronił się na ziemię angielską. Uregulował on na nowo wszystkie wojska które mu się pościągać udało, i, w początkach Stycznia, zdobył miasto Ras, na wschod Kandaharu, gdzie zbiegają się do niego awanturnicy wszystkich krajów. — Jeneralny rządca wydał odezwę, oznajmującą o otwarciu żeglugi na Indzie. Cała żegluga na tej rzece od jej ujścia aż do miejsca gdzie Sutledsz w nię wpada, zostaje wyłącznie pod wiedzą kompanii wschodnio-Indyjskiej. Nadbrzeżne kraje nie mogą bynajmniej się do tego mieszać; lecz otrzymują za to corocznie dywidendę s ceł nadbrzeżnych, które wynoszą do 570 rupii (60 luidorów) od każdego okrętu ładownego towarami. Całkowite wyłączenie państw nadbrzeżnych od wdawania się w zarząd ceł od żeglugi na Indzie, tem bardziej było koniecznem, iż państwa Sind w coraz większy wpadają bezrząd. Lennicy, po zgonie Amira uznali za następcę tronu jego syna, lecz stryjowie jego nie zgadzają się na to, i wojna domowa zaledwie wstrzymaną została przez nowy podział kraju. Amir Karharpurski, jeden z władzców Sindskich, pisał już do rządcy Bombay, s prośbą o przyjęcie go pod opiekę rządu angielskiego, i cała Delta niezadługo przez angielskich kommisarzy rządzoną będzie. — Kompania nabyła jeszcze nader ważnę posiadłość na granicy północno-wschodniej. Przy układach z Radszahem Dżeipurskim zastrzeżony był przez jeneralnego rządcę zwrót 25,000 f. sterl., za koszta przedsięwziętej w jego interesie wyprawy. Lecz Radschah, nie mając pieniędzy, ofiarował w zamian kompanii prowincyę Sambur, z jeziorami solnémi. Nabycie to tem jest ważniejszem, iż zniesie dotychczasowe przemycanie soli, a tem samem znacznie podwyższy jej monopolijum.

Paryż 10 Czerwca. W izbie deputowanych 5 b. m. ciągnął się dalej i ukończył rozbiór budżetu ministerstwa skarbu. Następnie, uchwaliwszy własny swój budżet, wynoszący 643,000 fr., izba przyjęła jeszcze szczególny budżet drukarni Królewskiej, wynoszący do 1,971,200 fr.

6 b. m. izba, po wysłuchaniu kilku raportów kommisyj, zatwierdziła i przyjęła projekt P. Emile Pereire, który ofiaruje się sporządzić o własnym koszcie drogę żelazną s Paryża do St. Germain.

8*go*, P. Vivien złożył izbie raport kommisyi o podatku od tabaki. Rapport ten radzi wszakże tylko mianowanie nowej w tym przedmiocie kommisyi, przy otwarciu następnej sessyi parlamentu.

Budżet min. skarbu. Część I. Dług publiczny. Procenta od długu wieczystego 190,959,742 fr. — Umorzenie 44,616,463 fr. — Procenta, premija i umarzanie długów zaciągniętych na mosty i kanały 10,108,000 fr.— Procenta poręki (de cautionnnement) 9,000,000 fr. — Procenta długu tymczasowego 14,500,000 fr. — Procenta długów dożywotnich 4,925,000 fr. — Pensye dożywotnie parów 1,161,000 fr. — Pensye urzędników cywilnych 1,690,000 fr. — Pensye wyznaczone w rodzaju

narodowych nagród 500,000 fr. — Pensye zwycięzców Bastyllii 21,500 fr.—Pensye wojskowych 44,086,000 fr.— Pensye duchownych 3,110,000 fr. — Pensye donataryuszów 1,400,000 fr. — Dodatku do kassy wysłużonych urzędników rozmaitych ministerstw 2,206,000 fr.— Ogółem 328,483,725 fr.

II. Uposażenia. Lista cywilna 13,000,000 fr.—Izba parów 720,000 fr.—Izba deputowanych 649,000 fr.—Order Legii Honorowej 2,400,000 fr.—Ogółem 16,769,000 franków.

III. Izba obrachunkowa 1,149,000 fr. — Główny zarząd wydziału skarbu państwa: utrzymanie osób 5,502,834 fr.; koszta materyalne 810,000 fr. — Monety i medale 282,000 fr. — Roskład podatków 5,500,000 fr.—Koszta utrzymania kass 2,700,000 fr. — Płace, koszta kommisyi i bonifikaty poborców, tak w podatkach bespośrednich jak i w pośrednich 5,186,000 fr. — Utrzymanie płatników 980,000 fr.

IV. Koszta poboru podatków. Podatki bespośrednie: Zarząd w departamentach 3,717,000 fr. — Koszta zbioru i wnoszenia zebranych poborów 11,000,000 fr. — Koszta pierwszych ostrzeżeń 271,000 fr.— *Steplowe, pobór od aktykacyi, przelewu praw właścicielstwa:* Zarząd w departamentach 9,375,800 fr.—Stępel 770,950 fr. — Zarząd i pobór stęplowego w departamentach 2,904,500 fr. — *Komory celne:* zarząd i utrzymanie w departamentach 23,279,148 fr.—Podatki pośrednie: Zarząd i koszta utrzymania w departamentach 20.033,700 fr. — *Proch strzelniczy* 2,341,300 fr. — *Tabaka:* koszta uprawy tytoniów krajowych i zagranicznych 20,908,000 fr. — *Poczty*, zarząd i koszta utrzymania w departam. 9,447,900 fr. — Transport depeszy 9,269,025 fr. — *Loterya*, zarząd w departamentach 50,667 fr. — *Kopalnie soli* 165,500 fr.

V. Zwroty i niedobory w podatkach bespośrednich 29,592,265 fr. — Zwrot summ nieprawnie zebranych w wydziale poborów pośrednich 2,862,000 fr. — Premija za wywóz krajowych towarów 7,000,000 fr. — Eskontowanie przedaży soli i poborów celnych 2,200,000 fr.

— W *Journal de Débats*, we względzie spraw hiszpańskich, czytamy: «Zbrojne pośrednictwo nie będzie mieć miejsca. Anglija zupełnie wymówiła się od udziału w tém przedsięwzięciu; rząd zaś francuski nie sądzi iżby interesem Francyi było bez czyjejś jeszcze pomocy takowe przedsiębrać. Goniec wiozący tę rezolucyę do Madrytu jest już w drodze.»

— W *Mèmorial de Pyrénées* czytamy: «Ostatki dywizyi jenerała Oraa wróciły do Pampeluny w liczbie 500 ludzi. Największa ich liczba wróciła bez broni, do ostatniego stopnia wycieńczoną i znużoną. Liczba zabitych w potyczce ceniona jest na 900 ludzi, w nich znajduje się nie mało oficerów.»

— Ostatnie wiadomości z Madrytu dochodzące 2 b. m. nie zawierają nic szczególnego. Królowa wyjechała do Aranjuez. Silne oddziały wojsk przebiegają nieustamie ulice Madrytu; spokojność wszakże bynajmniej nie została naruszoną.

— W *le Phare de Bayonne* z d. 4 b. m. czytamy: «Jenerał Valdez wystąpił ku Borunda," drogą "Vittoria. Powiadają iż ostatnimi dniami zaczął się mocno trudnić przeorganizowaniem swojego wojska; oddalił nawet dwóch jenerałów i kilku oficerów, którzy przyczynili się do poniesionej przezeń porażki u Guernica.

— Według doniesień s Kanady, konwencya zgromadzona w Montreal, postanowiła nie wchodzić w żadne stosunki z oczekiwanymi w tej osadzie angielskiemi komisarzami, i nie stawić się nawet na zgromadzenie prawodawcze, zwołane na dzień 20 Maja.

— W sobotę i niedzielę Królestwo JJmć dawali w pałacu Tuileries wielkie obiady. Na pierwszy z nich zaproszeni byli lord i lady Granville, xiążę i xiężna Broglie, i sekretarz angielskiego poselstwa; na ostatnim obecni byli: xżę Talleyrand, xżna Dino, sprawujący interesa rossyjskie hr. Medem i poseł rossyjski przy dworze Neapolitańskim hr. Matuszewicz.

Rzym 4 Czerwca Piękny pałac Lateraneński, zbudowany według wspaniałych planów architekta Fontany, przeznaczony był za panowania Leona XII na jakiś zakład wychowania. W tym celu porobiono w nim wielkie zmiany, zamurowano większą część okien, poprzedzielano sale na mnóstwo małych pokoików, i całą budowę urządzono nakształt koszar. Śmierć atoli papieża wstrzymała ostateczne wykonanie tego planu. Za zbliżeniem się cholery, zamyślano znowu o przerobieniu go na szpital i wieści o tem utrzymywały się, dopokąd nakoniec 28 z. m. Papież kościoła Lateraneńskiego nie odwiedził. Po skończonym obrzędzie błogosławieństwa, monsignore Tosti zaprowadził Ojca Ś. do pałacu, gdzie wszystko znalazło się do dawnego stanu świetności przywróconém. Papież s całym orszakiem swoim przyjemnego doznał zdumienia, i monsignore Tosti zasłużył na powszechne pochwały. Wielkie okna znowu pierwsze piątro zdobią, i wszystkie ozdoby wewnętrzne wróciły na swoje miejsce. Według nowego planu, dolna część pałacu tego przeznaczoną będzie na skład zboża; pierwsze piątro służyć ma za muzeum, górne zaś opatrzonem zostanie w kilkaset łożek, na przyjmowanie pielgrzymów.

— J. K. W. infant hiszpański don Sebastien przybył tu z małżonką swoją z Neapolu.

WIADOMOŚCI ROZMAITE.

— P. Paravey podejmuje się dowieść, że satellity Planety Jowisza dawno znane były Chińczykom i oznaczane na ich mappach niebieskich, tudzież że teleskopy były w tym narodzie używane w najodleglejszej starożytności.

— Pomimo postępów jakie homeopatya czyni we Francyi, jednak, stosownie do przedstawienia Komitetu Akademii nauk do Rządu, ostatecznie wyrzeczono, że szpital dobroczynno-homeopatyczny, o którym była mowa w niektórych dziennikach, założonym nie będzie. Zasady tej nauki, mówi Komitet, przeciwią się prawidłom zdrowej logiki, a zebrane przykłady nie stawią dostatecznych dowodów jéj praktycznej użyteczności.

Печатать позволяется. С. Петербургъ. 13-го Іюня, 1835. *Цензоръ П. Гаевскій.*

W DRUKARNI WOJENNEJ.